НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ІМЕНІ О.О. БОГОМОЛЬЦЯ

Кафедри хірургії з курсом гепатобіліарної та судинної хірургії

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор закладу вищої освіти з

науково-педагогічної та

навчальної роботи

д.мед.н., проф. _____ Ю.М. Власенко

«_01_» _____09_____ 2026 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«СУДИННА ХІРУРГІЯ»

Освітній рівень другий (магістерський)

Галузь знань 22 Охорона здоров'я

Спеціальність 222 Медицина

Освітня програма ОПП Медицина

2026-2027 навчальний рік

Розроблено та внесено: Національний медичний університет імені О.О. Богомольця

Розробники програми: доктор медичних наук, професор, завідувач кафедри хірургії з курсом гепатобіліарної та судинної хірургії Сусак Я.М, доцент кафедри хірургії хірургії з курсом гепатобіліарної та судинної хірургії Т.Г. Кравченко, доцент кафедри хірургії з курсом невідкладної та судинної хірургії Р.В. Гонза, асистент кафедри хірургії з курсом невідкладної та судинної хірургії Л.І.Грицак

Обговорено та ухвалено на методичному засіданні кафедри хірургії з курсом

Робочу програму схвалено на засіданні циклової комісії з хірургічних дисциплін

Протокол від «31 » серпня 2026 року №1

Голова циклової комісії з хірургічних дисциплін

доцент, д.мед.н. _____ (О.П. Стеценко)

1. Опис навчальної дисципліни

<table>
<tr><td rowspan="2">Найменування показників</td><td rowspan="2">Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень</td><td colspan="2">Характеристика навчальної дисципліни</td></tr>
<tr><td>Денна форма навчання</td><td>Заочна форма навчання</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Кількість кредитів – 3</td><td>Галузь знань
22 Охорона здоров’я
(шифр і назва)</td><td colspan="2" rowspan="2">Нормативна (за вибором)
Денна</td></tr>
<tr><td>Напрям підготовки
другий (магістерський) рівень
(шифр і назва)</td></tr>
<tr><td>Модулів – 1</td><td rowspan="5">Спеціальність:
222 МЕДИЦИНА</td><td colspan="2">Рік підготовки</td></tr>
<tr><td>Змістових модулів – 2</td><td>5-й</td><td>–</td></tr>
<tr><td>Індивідуальне науково-дослідне завдання_____</td><td colspan="2">Семестр</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Загальна кількість годин – 90</td><td>9-10-й</td><td>–</td></tr>
<tr><td colspan="2">Лекції</td></tr>
<tr><td rowspan="11">Тижневих годин для денної форми навчання:
Аудиторних:
26,7
Самостійної роботи студентів:
23,3</td><td rowspan="11">Освітньо-кваліфікаційний рівень:
магістр</td><td>0 год</td><td>0</td></tr>
<tr><td colspan="2">Практичні, семінарські</td></tr>
<tr><td>30 год</td><td>0</td></tr>
<tr><td colspan="2">Лабораторні</td></tr>
<tr><td></td><td>0</td></tr>
<tr><td colspan="2">Самостійна робота</td></tr>
<tr><td>60 год</td><td>0</td></tr>
<tr><td colspan="2">Індивідуальні завдання:</td></tr>
<tr><td colspan="2">0 год</td></tr>
<tr><td colspan="2">Вид контролю: залік</td></tr>
</table>

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета – викладання навчальної дисципліни «Судинна хірургія» є засвоєння теоретичних та практичних знань з етіології, патогенезу, клінічних проявів патології артеріальної та венозної судинних систем, методів діагностики, консервативного та оперативного лікування, профілактики ускладнень та реабілітації хворих з даною хірургічною патологією, що відповідають підготовці лікаря загального профілю з урахуванням особливостей його спеціальності.

Завдання:

- Визначати найбільш поширені судинні патології
- Діагностувати та надавати медичну допомогу при невідкладних станах в судинній хірургії
- Демонструвати володіння морально-деонтологічними принципами медичного фахівця та принципами фахової субординації в судинній хірургії
- Трактувати загальні принципи лікування, реабілітації і профілактики найбільш поширених захворювань в судинній хірургії;
- Здійснювати прогноз життя та працездатності при найбільш поширених захворюваннях в судинній хірургії;
- Визначати основні етіологічні та патогенетичні фактори найбільш поширених захворювань в судинній хірургії;
- Класифікувати і аналізувати типову клінічну картину найбільш поширених захворювань в судинній хірургії;
- Складати план обстеження та аналізувати дані лабораторних та інструментальних обстежень при типовому перебігу найбільш поширених захворювань в судинній хірургії;
- Демонструвати вміння виконувати необхідні медичні маніпуляції;
- Проводити первинну і вторинну профілактику найбільш поширених захворювань в судинній хірургії;
- Проводити диференційну діагностику, обгрунтовувати і формулювати попередній діагноз при найбільш поширених захворювань в судинній хірургії;
- Визначати тактику ведення при найбільш поширених захворюваннях та їх ускладненнях в судинній хірургії;
- Виявляти різні клінічні варіанти та ускладнення найбільш поширених захворювань в судинній хірургії;
- Демонструвати вміння ведення медичної документації у клініці хірургічних хвороб.

В результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- анатомо-фізіологічні особливості артеріальної та венозної системи;
- етіологію, патогенез та класифікацію, клінічну картину ургентних захворювань судинної системи;
- методи діагностики, алгоритми консервативного та хірургічного лікування вказаних захворювань
- диференціальну діагностику з іншими гострими захворюваннями організму людини;

• сучасні методи інвазивної та неінвазивної діагностики патології судин;
• сучасні методи консервативного та хірургічного (відкритого та малоінвазивного) лікування;
• методи профілактики ускладнень та реабілітації хворих з патологією судинної системи;
• принципи післяопераційного лікування та реабілітації хворих з патологією судинної системи;
• покази до невідкладних, термінових (24-48 годин) операцій;
• покази для малоінвазивного втручання.
• фактори ризику виникнення ускладнень
• результати лабораторного та інструментального дослідження
• володіння морально-деонтологічними принципами медичного фахівця та принципами фахової субординації у хірургії
• прогноз життя та працездатності при патології судинної системи
• загальні принципи лікування, реабілітації і профілактики найбільш поширених судинних захворювань
• ведення медичної документації
• невідкладну медичну допомогу при ургентній патології судинної системи
• етіологію, патогенез та класифікацію, клінічну картину захворювань судинної системи;
• методи діагностики та складати схеми обстеження, алгоритми консервативного та хірургічного лікування вказаних захворювань;
• фактори ризику виникнення ускладнень;
• результати лабораторного та інструментального дослідження

вміти:

- визначати основні етіологічні та патогенетичні фактори найбільш поширених захворювань судин;
- класифікувати і аналізувати типову клінічну картину найбільш поширених захворювань судин;
- складати план обстеження та аналізувати дані лабораторних та інструментальних обстежень при типовому перебігу захворювань судин;
- демонструвати вміння виконувати необхідні медичні маніпуляції;
- проводити диференційну діагностику, обгрунтовувати і формулювати попередній діагноз найбільш поширених захворювань судин;
- трактувати загальні принципи лікування, реабілітації і профілактики найбільш поширених захворювань судин;
- визначати тактику ведення (принципи оперативних втручань та консервативного лікування, реабілітаційні заходи) при найбільш поширених захворюваннях судин та їх ускладненнях;
- виявляти різні клінічні варіанти та ускладнення найбільш поширених захворювань судин;
- планувати схему обстеження конкретного хворого в залежності від особливостей клінічного перебігу захворювання;
- здійснювати прогноз життя та працездатності при найбільш поширених захворювань судин;

- проводити первинну і вторинну профілактику найбільш поширених захворювань судин;
- демонструвати вміння ведення медичної документації у клініці хірургічних хвороб;
- демонструвати володіння морально-деонтологічними принципами медичного фахівця та принципами фахової субординації у хірургії.

3. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 1

„ СУДИННА ХІРУРНІЯ, ПАТОЛОГІЯ АРТЕРІАЛЬНОЇ СИСТЕМИ ”

Тема 1. Основи судинної хірургії.

Визначення поняття «Судинної хірургії», її особливості. Історія розвитку судинної хірургії. Діагностика та диференційна діагностика патології судин. Діагностичні алгоритми в судинній хірургії. Особливості сучасної інструментальної діагностичної об’єктивізації патології судин.

Тема 2. Розповсюджений атеросклероз. Ішемічна хвороба серця.

Атеросклеротичне ураження різних артеріальних басейнів та їх поєднання. Ураження коронарних артерій. Діагностика. Методи лікування. Особливості діагностики атеросклерозу брахіоцефальних артерій. Діагностика. Диференційна діагностика. Методи лікування. Синдром та хвороба Рейно

Тема 3. Захворювання периферичних артерій.

Облітеруючий атеросклероз та ендартеріїт судин нижніх кінцівок. Класифікація хронічної ішемії. Методи комплексного лікування хронічної ішемії нижніх кінцівок, застосування консервативних, хірургічних та ендоваскулярних методів.

Тема 4. Атеросклероз ниркових артерій та вісцеральних гілок черевної аорти.

Особливості діагностики. Вазоренальна гіпертензія. Діагностика та диференційна діагностика. Покази до застосування хірургічних та ендоваскулярних методів лікування. Абдомінальний ішемічний синдром. Варіанти перебігу. Діагностика. Диференційна діагностика. Ускладнення. Методи лікування. Профілактика. Реабілітація.

Тема 5. Аневризми аорти.

Аневризми черевної аорти та магістральних артерій нижніх кінцівок. Класифікація. Діагностика. Відкриті хірургічні та ендоваскулярні методи лікування.

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 2

„ СУДИННА ХІРУРНІЯ, ПАТОЛОГІЯ ВЕНОЗНОЇ ТА ЛІМФАТИЧНОЇ СИСТЕМИ”

Тема 6. Патологія венозної та лімфатичної судинних систем. Варикозне розширення вен нижніх кінцівок.

Поняття «Хронічна венозна недостатність». Класифікація. Клініка. Діагностика та диференційна діагностика. Варикозне розширення вен нижніх кінцівок та його ускладнення. Класифікація. Діагностика. Методи дослідження венозної системи. Методи лікування та профілактики ускладнень.

Тема 7. Тромбози магістральних вен верхніх кінцівок.
Тромбози магістральних вен верхніх кінцівок. Класифікація. Синдроми Педжета-Шреттера та верхньої порожнистої вени, синдром грудного виходу. Клініка. Діагностика. Диференційна діагностика. Методи консервативного і хірургічного лікування.

Тема 8. Тромбози магістральних вен нижніх кінцівок.
Тромбози магістральних вен нижніх кінцівок. Класифікація. Клініка. Діагностика. Диференційна діагностика. Методи консервативного і хірургічного лікування.

Тема 9. Післятромбофлебітичний синдром.
Післятромбофлебітичний синдром та післятромбофлебітична хвороба. Перебіг та ускладнення. Класифікація. Діагностика. Консервативні і хірургічні методи лікування.

Тема 10. Лімфостаз кінцівок.
Лімфостаз кінцівок. Форми захворювання. Клініка. Діагностика. Варіанти клінічного перебігу.

4. Структура навчальної дисципліни

Структура елективного курсу
«Судинна хірургія»

ТЕМА	Кількість годин			Індивід. СРС
	Лекції	Практичні заняття	СРС	
Змістовий модуль 1 „ СУДИННА ХІРУРНІЯ, ПАТОЛОГІЯ АРТЕРІАЛЬНОЇ СИСТЕМИ ”				
1. *Основи судинної хірургії.*		3	10	*Протягом модулю огляд наукової літератури за темами. Підготовка рефератів, доповідей тощо.*
2. *Розповсюджений атеросклероз. Ішемічна хвороба серця*		3		
3. *Захворювання периферичних артерій*		3	10	
4. *Атеросклероз ниркових артерій та вісцеральних гілок черевної аорти*		3	10	
5. *Аневризми аорти.*		3		
Змістовий модуль 2 „ СУДИННА ХІРУРНІЯ, ПАТОЛОГІЯ ВЕНОЗНОЇ ТА ЛІМФАТИЧНОЇ СИСТЕМИ ”				
6. *Патологія венозної та лімфатичної судинних систем. Варикозне розширення вен нижніх кінцівок*		3	10	
7. *Тромбози магістральних вен верхніх кінцівок*		3		
8. *Тромбози магістральних вен*		3	10	

нижніх кінцівок				
9. *Післятромбофлебітичний синдром*		3	10	
10.*Лімфостаз кінцівок*		3		
Підсумковий модульний контроль: у тому числі				
РАЗОМ ГОДИН 90 год. 3 кредита		30	60	

5. Теми практичних занять

№ за порядком	ТЕМА	Кіль-кість годин
Змістовий модуль 1 „ СУДИННА ХІРУРНІЯ, ПАТОЛОГІЯ АРТЕРІАЛЬНОЇ СИСТЕМИ ”		
1.	*Основи судинної хірургії.* Визначення поняття «Судинної хірургії», її особливості. Історія розвитку судинної хірургії. Діагностика та диференційна діагностика патології судин. Діагностичні алгоритми в судинній хірургії. Особливості сучасної інструментальної діагностичної об’єктивізації патології судин.	3
2.	*Розповсюджений атеросклероз. Ішемічна хвороба серця.* Атеросклеротичне ураження різних артеріальних басейнів та їх поєднання. Ураження коронарних артерій. Діагностика. Методи лікування. Особливості діагностики атеросклерозу брахіоцефальних артерій. Діагностика. Диференційна діагностика. Методи лікування. Синдром та хвороба Рейно	3
3.	*Захворювання периферичних артерій.* Облітеруючий атеросклероз та ендартеріїт судин нижніх кінцівок. Класифікація хронічної ішемії. Методи комплексного лікування хронічної ішемії нижніх кінцівок, застосування консервативних, хірургічних та ендоваскулярних методів.	3
4.	*Атеросклероз ниркових артерій та вісцеральних гілок черевної аорти.* Особливості діагностики. Вазоренальна гіпертензія. Діагностика та диференційна діагностика. Покази до застосування хірургічних та ендоваскулярних методів лікування. Абдомінальний ішемічний синдром. Варіанти перебігу. Діагностика. Диференційна діагностика. Ускладнення. Методи лікування. Профілактика. Реабілітація.	3
5.	*Аневризми аорти.* Аневризми черевної аорти та магістральних артерій нижніх кінцівок. Класифікація. Діагностика. Відкриті хірургічні та ендоваскулярні методи лікування.	3
Змістовий модуль 2		

„ СУДИННА ХІРУРНІЯ, ПАТОЛОГІЯ ВЕНОЗНОЇ ТА ЛІМФАТИЧНОЇ СИСТЕМИ ”		
6.	*Патологія венозної та лімфатичної судинних систем. Варикозне розширення вен нижніх кінцівок.* Поняття «Хронічна венозна недостатність». Класифікація. Клініка. Діагностика та диференційна діагностика. Варикозне розширення вен нижніх кінцівок та його ускладнення. Класифікація. Діагностика. Методи дослідження венозної системи. Методи лікування та профілактики ускладнень.	3
7.	*Тромбози магістральних вен верхніх кінцівок.* Тромбози магістральних вен верхніх кінцівок. Класифікація. Синдроми Педжета-Шреттера та верхньої порожнистої вени, синдром грудного виходу. Клініка. Діагностика. Диференційна діагностика. Методи консервативного і хірургічного лікування.	3
8.	*Тромбози магістральних вен нижніх кінцівок.* Тромбози магістральних вен нижніх кінцівок. Класифікація. Клініка. Діагностика. Диференційна діагностика. Методи консервативного і хірургічного лікування.	3
9.	*Післятромбофлебітичний синдром.* Післятромбофлебітичний синдром та післятромбофлебітична хвороба. Перебіг та ускладнення. Класифікація. Діагностика. Консервативні і хірургічні методи лікування.	3
10.	*Лімфостаз кінцівок.* Лімфостаз кінцівок. Форми захворювання. Клініка. Діагностика. Варіанти клінічного перебігу.	3
	Підсумковий модульний контроль:	
Всього годин :		30

6. Самостійна робота

ТЕМА	Кількість годин	Вид контролю
Самостійне опрацювання тем, які не входять до плану аудиторних занять: 1. Синдром діабетичної стопи. 2. Синдром Мартореоля 3. Артеріо-венозні мальформації 4. Особливості ретикулярного варикозу, лікування та профілактика.	 15 15 15 15	Підсумковий модульний контроль
РАЗОМ	60	

7. Індивідуальні завдання

1. Визначення поняття «судинна хірургія».
2. Визначення поняття «патологія артеріальних, венозних та лімфатичних судин».
3. Визначення поняття «реконструктивних операцій на судинах».

4. Визначення поняття «ендоваскулярних втручань на судинах».
5. Діагностика та диференційна діагностика патології судин.
6. Діагностичні алгоритми в судинній хірургії.
7. Особливості сучасної інструментальної діагностичної об'єктивізації патології судин.
8. Абсолютні показання до виконання реконструктивних операцій та ендоваскулярних втручань на судинах.
9. Відносні показання до виконання реконструктивних операцій та ендоваскулярних втручань на судинах.
10. Абсолютні протипоказання до виконання реконструктивних операцій та ендоваскулярних втручань на судинах.
11. Відносні протипоказання до виконання реконструктивних операцій та ендоваскулярних втручань на судинах.
12. Види судинних швів.
13. Сучасний шовний матеріал.
14. Способи виконання реконструктивних операцій на судинах.
15. Способи виконання ендоваскулярних втручань на судинах.
16. Сучасні методи профілактики ускладнень в судинній хірургії.
17. Розповсюджений атеросклероз. Атеросклеротичне ураження різних артеріальних басейнів та їх поєднання.
18. Ураження гілок дуги аорти.
19. Хронічна ішемія нижніх кінцівок.
20. Атеросклероз ниркових артерій.
21. Атеросклероз вісцеральних гілок черевної аорти.
22. Артеріальні тромбози та емболії.
23. Аневризми черевної аорти та магістральних артерій нижніх кінцівок.
24. Тромбози магістральних вен верхніх та нижніх кінцівок.
25. Післятромбофлебітичний синдром та післятромбофлебітична хвороба.
26. Варикозне розширення вен нижніх кінцівок та його ускладнення.
27. Лімфадема кінцівок.
28. Хронічна венозна та лімфо-венозна недостатність

8. Методи навчання

Практичне заняття планується проводити у вигляді клінічних розборів хворих безпосередньо „біля ліжка", у перев'язувальній, операційній, діагностичних кабінетах малими групами студентів (4 – 6 осіб), бажано з включенням лікарів-інтернів, клінічних-ординаторів, аспірантів. Обговорення результатів обстеження хворого, студентами у навчальній групі проводиться під керівництвом викладача з метою забезпечення правильності встановленого діагнозу, обсягу призначеного обстеження, лікувальної тактики та ін. Передбачається ведення студентами щоденника у режимі „робочого зошита" з фіксацією формульованих діагнозів, планів обстеження та лікування хворого, виконаних маніпуляцій.

Засвоєння *теми* (поточний контроль) контролюється на практичних заняттях відповідно до конкретних цілей.

9. Методи контролю

Рекомендується застосовувати наступні методи визначення рівня підготовки студентів:

1. відповіді на контрольні питання;
2. комп'ютерні тести;
3. розв'язування клінічних ситуаційних задач;
4. оцінка та трактування клініко-лабораторних та інструментальних обстежень;
5. індивідуальний контроль оволодіння практичними навичками та елементами лікарської техніки (на фантомах, манекенах та під час курації хворого).

Підсумковий контроль засвоєння модулів здійснюється по їх завершенню на підсумкових контрольних заняттях. Оцінка успішності студента з дисципліни є рейтинговою і виставляється за багатобальною шкалою з урахуванням оцінок засвоєння окремих модулів.

Для тих студентів, які хочуть поліпшити оцінку з дисципліни, по завершенню вивчення дисципліни навчальним планом передбачено термін для перескладання.

Оцінка з дисципліни визначається з урахуванням результатів поточної навчальної діяльності студента та оцінок засвоєння ним окремих модулів відповідно до Положення про рейтингову систему оцінки навчальної діяльності студентів ВМ(Ф)НЗ України.

При проведенні усіх видів контролю (на кожному занятті; на підсумкових заняттях зі змістових модулів; на підсумкових заняттях з модулів) рекомендується застосовувати об'єктивні методи оцінки рівня володіння практичними навичками та теоретичними знаннями, віддаючи перевагу *стандартизованим* засобам діагностики.

Оцінка за модуль визначається як сума оцінок поточної навчальної діяльності (у балах) та оцінки підсумкового модульного контролю (у балах), яка виставляється при оцінюванні теоретичних знань та практичних навичок відповідно до переліків, визначених програмою дисципліни.

Максимальна кількість балів, що присвоюється студентам при засвоєнні кожного модулю (залікового кредиту) – 200, в тому числі за поточну навчальну діяльність – 80 балів (40%), за результатами модульного підсумкового контролю – 120 балів (60%).

Поточний контроль здійснюється на кожному практичному занятті відповідно конкретним цілям з кожної теми. При оцінюванні навчальної діяльності студентів необхідно надавати перевагу стандартизованим методам контролю: тестуванню, структурованим письмовим роботам, структурованому за процедурою контролю практичних навичок в умовах, що наближені до реальних.

Оцінювання поточної навчальної діяльності:

Вага кожної теми в межах одного модуля має бути однаковою, але може бути різною для різних модулів однієї дисципліни і визначається кількістю тем в модулі. Система оцінки поточної навчальної діяльності студентів викладена у робочій навчальній програмі з дисципліни

1) При засвоєнні кожної теми модуля за поточну навчальну діяльність студенту виставляються оцінки за 4-ох бальною традиційною шкалою: „5"(відмінно), „4"(добре), „3"(задовільно), „2"(незадовільно).

– Оцінку „5" (відмінно)- виставляють студенту, який глибоко і надійно засвоїв програмний матеріал, вичерпно, послідовно, грамотно та методично його викладає, у відповіді якого тісно пов'язані теорія з практикою. При цьому студент не вагається з відповіддю при видозміні завдання, вільно справляється з задачами та питаннями другого та третього рівня оцінки знань, виявляє знайомство з монографічною літературою, вірно обгрунтовує прийняте рішення, володіє елементами лікарської техніки, різносторонніми навиками та

прийомами виконання практичних робіт. Практичні навички виконує без помилок, вміє в професійній діяльності ефективно використовувати набуті знання.

- Оцінку „4” (добре) – виставляють студенту, який твердо знає програмний матеріал, грамотно та за суттю викладе його, який не допускає істотних неточностей у відповідях на запитання та виконанні необхідних практичних навичок.
- Оцінку „3” (задовільно) - виставляють студенту який має знання лише основного матеріалу, але не засвоїв його деталей, допускає неточності, недостатньо правильні формулювання, порушення послідовності викладення матеріалу, зазнає труднощів у виконанні практичних робіт або виконує їх з істотними помилками, з помилками вирішує ситуаційні задачі третього рівня контролю знань.
- Оцінку „2” (незадовільно)- виставляють студенту, який не знає значної частини програмного матеріалу, допускає суттєві помилки, невпевнено виконує практичні роботи, не вирішує завдання II-III рівня контролю знань.

2) Максимальна кількість, яку може набрати студент при вивченні модуля дорівнює 80 балам. Вона вираховується шляхом множення кількості балів, що відповідають оцінці “5”, на кількість тем у модулі з додаванням балів за індивідуальну самостійну роботу.

Оцінювання індивідуальної самостійної роботи студентів (індивідуальних завдань):
Кількість балів за різні види індивідуальної самостійної роботи студента (СРС) залежить від її обсягу і значимості. Ці бали додаються до суми балів, набраних студентом за поточну навчальну діяльність.

Оцінювання самостійної роботи:
Оцінювання самостійної роботи студентів, яка передбачена в темі поряд з аудиторною роботою, здійснюється під час поточного контролю теми на відповідному аудиторному занятті.

Оцінювання тем, які виносяться лише на самостійну роботу і не входять до тем аудиторних навчальних занять, контролюється при підсумковому модульному контролі.

Підсумковий модульний контроль:
Підсумковий модульний контроль здійснюється по завершенню вивчення всіх тем модуля на останньому контрольному занятті з модуля.

До підсумкового контролю допускаються студенти, які виконали всі види робіт, передбачені навчальною програмою, та при вивчені модуля набрали кількість балів, не меншу за мінімальну.

Форма проведення підсумкового модульного контролю має бути стандартизованою і включати контроль теоретичної і практичної підготовки. Конкретні форми підсумкового модульного контролю визначаються у робочій навчальній програмі.

Максимальна кількість балів підсумкового модульного контролю дорівнює 120.

Оцінювання дисципліни:
Оцінка з дисципліни виставляється лише студентам, яким зараховані усі модулі з дисципліни.

Оцінка з дисципліни виставляється як середня з оцінок за модулі, на які структурована навчальна дисципліна.

Заохочувальні бали за рішенням Вченої Ради можуть додаватися до кількості балів з дисципліни студентам, які мають наукові публікації або зайняли призові місця за участь у олімпіаді з дисципліни серед ВНЗ України та інше.
Об'єктивність оцінювання навчальної діяльності студентів має перевірятися статистичними методами (коефіцієнт кореляції між поточною успішністю та результатами підсумкового модульного контролю, кореляційний аналіз проводиться за допомогою коефіцієнта рангової кореляції Спірмена:

$$r = 1 - \frac{\sum s^2}{n^2 - n},$$

де s – різниця між рангами кожного варіанта за двома кореляційними ознаками; n – число ранжованих ознак одного статистичного ряду.
Конвертація кількості балів з дисципліни у оцінки за шкалами ECTS та 4-ри бальною (традиційною):
Кількість балів з дисципліни, яка нарахована студентам, конвертується у шкалу *ECTS* таким чином:

Оцінка ECTS	Статистичний показник
A	Найкращі 10% студентів
B	Наступні 25% студентів
C	Наступні 30% студентів
D	Наступні 25% студентів
E	Останні 10% студентів

Відсоток студентів визначається на виборці для студентів даного курсу в межах відповідної спеціальності.

Кількість балів з дисципліни, які нараховані студентам, конвертується у 4-ри бальну шкалу таким чином:

Бали	**Оцінка**		**Алгоритм дій**
	Традиційна	**ECTS**	
170-200	**5**	**A**	**Здав**
155-169	**4**	**B**	
140-154		**C**	
125-139	**3**	**D**	
111-124		**E**	
60-110	**2**	**FX**	**Повторне перескладання:* 1-ше – за участі завкафедри; 2-ге – в присутності декана**
1-59		**F**	**Повторне вивчення дисципліни**

* При отриманні FX на останньому перескладанні – повторне вивчення дисципліни.

Оцінка з дисципліни FX, F ("2") виставляється студентам, яким не зараховано хоча б один модуль з дисципліни після завершення її вивчення.

Оцінка FX (“2”) виставляється студентам, які набрали таку кількість балів за поточну навчальну діяльність – 60-110. Вони мають право на повторне складання підсумкового модульного контролю не більше 2-ох (двох) разів за графіком, затвердженим навчальною частиною.
Студенти, які одержали оцінку F по завершені вивчення дисципліни (не виконали навчальну програму хоча б з одного модуля або не набрали за поточну навчальну діяльність з модуля мінімальну кількість балів(60)), мають пройти повторне навчання з відповідного модуля. Рішення приймається керівництвом ВНЗ відповідно до нормативних документів, затвердженим в установленому порядку.
Оцінка успішності студента з дисципліни є рейтинговою і виставляється за багатобальною шкалою як середня арифметична оцінка засвоєння відповідних модулів і має визначення за системою ECTS та традиційною шкалою, прийнятою в Україні.

Орієнтовна структура підсумкового модульного контролю з дисципліни

№ п/п	Форми контролю викладачем	Місце контролю
1	Відповідь на три „ключові питання” /по одному питанню з кожного модулю/.	комп’ютерний клас
2	Розв’язання трьох тестів /по одному тесту з кожного модулю.	комп’ютерний клас
3	Розв’язання трьох ситуаційних задач /по одній задачі з кожного модулю/, одна з яких по невідкладним станам.	комп’ютерний клас
4	Огляд конкретного хворого: Збирання скарг, анамнезу захворювання та їх оцінка. Огляд пацієнта, збирання інформації про загальний стан пацієнта та його аналіз. - Фізикальне обстеження серцево-судинної системи та її оцінка. - Фізикальне обстеження органів дихання з їх оцінкою. - Фізикальне обстеження черевної порожнини та сечостатевої системи з аналізом отриманої інформації. - Фізикальне обстеження кістково-м’язової системи /аналіз отриманої інформації/. - Виділення провідного синдрому, постановка найбільш вірогідного попереднього або синдромного діагнозу основного захворювання, його ускладнення, супутньої патології. - Складання плану обстеження. - Оцінка результатів лабораторних та інтерпретація результатів інструментальних методів дослідження /мінімум 5 досліджень хворого, з яким працює студент/. - Диференційна діагностика з урахуванням даних лабораторних та інструментальних досліджень. - Визначення принципів лікарської тактики. - Визначення прогнозу у даного хворого.	палата

	- Рекомендації зміни образу життя /при необхідності/. - Виписати два рецепти на медичні препарати. - Ведення медичної документації /написати довідку про перебування в стаціонарі, лист хвороби, виписку з історії хвороби, направлення на консультацію в інший стаціонар, елементи історії хвороби/. - Участь у дискусії при обговоренні хворого.	

Примітка:

1. Неправильна відповідь на ключові питання, неправильне розв'язання тестів, ситуаційних задач є підставою до незадовільної оцінки.
2. Ключові питання – сучасна класифікація, особливості клініки, диференційна діагностика, лікувальна тактика на етапах госпіталізації /на дому, поліклініці, кареті швидкої допомоги/, ускладнення захворювання.
3. Оцінка з дисципліни виставляється як середня з оцінок за модулі, на які структурована навчальна дисципліна; та визначення коефіцієнту кореляції між поточною успішністю та результатами підсумкового модульного контролю за формулою.

10.Розподіл балів, які отримують студенти

№	Модуль 1 (поточна навчальна діяльність)	Максимальна кількість балів
	Змістовий модуль 14	
1.	Тема 1 (1 заняття)	8
2.	Тема 2 (1 заняття)	8
3.	Тема 3 (1 заняття)	8
4.	Тема 4(1 заняття)	8
5.	Тема 5 (1 заняття)	8
	Змістовий модуль 15	
6.	Тема 6 (1 заняття)	8
7.	Тема 7 (1 заняття)	8
8.	Тема 8 (1 заняття)	8
9.	Тема 9 (1 заняття)	8
10.	Тема 10 (1 заняття)	8
	СРС	
	Разом змістовні модулі	*80*
Підсумковий модульний контроль, в тому числі:		*120*
РАЗОМ сума балів		200

Примітка: При засвоєнні теми за традиційною системою студенту присвоюються бали: "5" – 5 балів, "4" – 4 балів, "3" – 3 бали "2" – 0 бал.

11.Методичне забезпечення

Методичні розробки для практичних занять
Кабінети практичних навичок
Тестові завдання

12.Рекомендована література

Базова:

1. Пантьо В. І. Загальна хірургія: навчальний посібник / В. І. Пантьо, В. М. Шимон, О. О. Болдіжар – Ужгород: ІВА, 2020. – 464 с.
2. Невідкладна хірургія : підручник для студентів VI курсів медичних факультетів медичних вузів / за ред. В. В. Бойка, В. М. Лісового ; Міністерство охорони здоров'я України, Харківський національний медичний університет. – Харків : НТМТ, 2019. – 514 с.
3. Surgery : textbook for students of higher medical educational institutions / K. M. Amosova [et al.] ; ed. by.: Ya. S. Bereznyts'kyy, V. G. Mishalov, M. P. Zakharash ; рец.: V. V. Grubnik, P. D. Fomin. - 3rd ed. - Vinnytsya : Nova Knyha, 2021. - 712 p.
4. **Хірургія : підручник / Я. С. Березницький О.В. Білов, Л. С. Білянський [та ін.] ; за ред. Я. С. Березницького.– Вінниця : Нова Книга, 2020. – 528 с.**
5. Хірургічні хвороби. Частина І. Підручник для студентів VI курсу медичних факультетів спеціальностей «Медицина», «Педіатрія». / Никоненко А. О., Грушка В. А., Головко М. Г., Гайдаржі Є. І., Перцов І. В., Матерухін А. М., Матвєєв С. О., Вільданов С. Р., Зубрик І. В. Запоріжжя, 2021. 277 с.
6. Хірургічні хвороби. Частина ІІ. Підручник для студентів VI курсу медичних факультетів спеціальностей «Медицина», «Педіатрія». / Никоненко А.О., Грушка В.А., Головко М.Г., Гайдаржі Є.І., Перцов І.В., Матерухін А.М., Матвєєв С.О., Вільданов С.Р., Зубрик І.В. Запоріжжя, 2021. 302 с.
7. Хірургія : підручник / О.Ю. Усенко, Г.В. Білоус, Г.Й. Путінцева. - 5-те вид., виправлене. - Київ : ВСВ «Медицина», 2021. - 416 с.
8. Загальна хірургія : підручник для студ. вищих навч. закладів / за ред. проф.: Я.С. Березницького, М.П. Захараша, В.Г. Мішалова, В.О. Шідловського. – 2-ге

Допоміжна:

1. Невідкладна хірургія органів черевної порожнини (стандарти організації та професійно орієнтовані алгоритми надання медичної допомоги) / За ред. Фоміна П.Д., Усенко О.Ю., Березницького Я.С. – К.: Бібліотека «Здоров’я України», 2018. — 354 с. – (Серія «Бібліотека «Здоров’я України»)
2. SCHWARTZ'S PRINCIPLES OF SURGERY 2-volume set 11th edition 11th Edition/ F. Brunicardi (Author), Dana Andersen (Author), Timothy Billiar (Author), David Dunn (Author), John Hunter (Author), Lillian Kao (Author), Jeffrey Matthews (Author), Raphael Pollock (Author) - McGraw Hill / Medical,2019. – 2448
3. Kirk's Basic Surgical Techniques, 7th Edition/ By Fiona Myint, FRCS – 2019. – 272

4. Загальна хірургія: підручник /С. Д. Хіміч,М.Д.Желіба, , І.Г.Герич та ін.: за ред. професорів С. Д. Хіміча, М.Д.Желіби,. – К.:ВСВ «Медицина», 2018. – 608с.

13.Інформаційні ресурси

Підручники
Методична література
Монографії
Інтернет
Кабінети практичних навичок